

І. А. Дякович

Нижнє село Самбірського району

НИЖНЄ (до 1946 – Ботелка Нижня) – село Самбірського (до липня 2020 – Турківського) району Львівської області. 2020 у складі Верхнян. сільс. ради зараховано до Борин. громади. Н. знаходиться на малій р. Гнила (ін. назва – Бітлянка; притока Стрию, бас. Дністра), за декілька кілометрів від укр.-польс. кордону та межі із Закарп. обл., у повздовж. гірській долині, що тягнеться далі через села Верхній Турів (Самбір. р-н) і Соколики (Підкарп. воєводство, Польща), за 20 км від м. Турка та 5 км від залізнич. ст. Сянки. На Зх. межує з селами Верхнє (до 1946 – Ботелка Вижня) та Яворів, на Сх. – із с. Нижнє Висоцьке (до 1946 – Висоцьке Нижнє), на Пд. – із с. Бітля. Є багато дріб. потічків. Через Верхнє протікає мала р. Яворівка (Гнила Ропа), що у сх. частині Н. впадає у Гнилу. Здавна найбільшим природ. багатством села є ліси. Пл. Н. 3,88 км². За переписом насел. 2001, проживали 547 осіб; станом на 2019 – 770 осіб; переважно українці. Присілки: Геленківець, Лабецьковіць, Лан, Лешковіць, Мандзяківець, Сабатовіць, Середовець, Шотуство. Вперше згадується у писем. джерелах 1564. Після 1-го поділу Польщі 1772 Н. відійшло до Австрії (від 1867 – Австро-Угорщина). 1854–67 – у складі Борин., 1867–1939 – Турків. пов. У 2-й пол. 19 ст. засн. осередок товариства «Просвіта», а 1932–34 збудовано читальню (нині мед. пункт). 1904 споруджено школу, приміщення якої використовують для навч. дітей донині; 1944 її дещо добудовано. 1916 село більше ніж півроку було в облозі австр. та рос. армій. Рос. війська тримали оборону на горах Діл та Кичера, а австр. – на горах Войники та Язвини. Тут поховано багато солдат з обох ворогуючих сторін. Після розпаду Австро-Угорщини 1918 – у складі ЗУНР. 1919–39 – знову під владою Польщі. 1920–31 – село Станіслав., 1931–39 – Львів. воєводств. Н. належало до ґміни Бориня. 1939 мешкали бл. 1 тис. українців, 80 євреїв і 10 поляків. У вересні того ж року село зайняли рад. війська. 1939–59 – у складі Дрогоб., від 1959 – Львів. обл.; від 17 до 26 січня 1940 – Висоц., відтоді до 1959 – Борин., 1959–2020 – Турків., від 2020 – Самбір. р-нів. У рад. період існувала Нижнян. сільс. рада. Від червня 1941 до липня 1944 – під нім. окупацією. Жит. зазнали сталін. репресій. До серед. 1950-х рр. вели збройну боротьбу загони ОУН–УПА. Функціонують також Нар. дім і б-ка. Пам'ятка архітектури нац. значення – церква Собору Пресвятої Богородиці (1870). Храм тризрубний і триверхий бойків. типу. Квадратні зруби (нава ширша) розташ. по осі Зх.–Сх. Наву вінчає пірамідал. намет. верх із 3-ма заломами, вівтар такий самий з 2-ма заломами, а над бабинцем – стовп. верх дзвіниці, вкритий наметовим дахом. На всіх верхах – маківки з кованими ориґін.

хрестами на підхрест. яблуках. Храм оперізує піддашся, що оперте на виступи вінців зрубів. З Пн. під піддашсям влаштовано загати для зберігання церк. інвентарю. 2015 у с. Верхнє згоріла дерев'яна церква Введення в храм Пресвятої Богородиці, збудована 1913. Серед видат. уродженців – лікар-стоматолог Я. Ільницький, укр. громад. діяч у Латвії та Канаді, священник УАПЦ Б. Михайлечко. 1891–92 в селі бував І. Франко.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Юсипович І. Турківщина за завісою століть. Л., 1993;
2. Гайда Ю. Турківщина: Природа і люди. Уж., 1998;
3. Гайда Ю., Шуптар В. Турківщина: Історія населених пунктів. Уж., 2002;
4. Зборовський П. Таланти Турківщини. Л., 2003;
5. Слободян В. Церкви Турківського району. Л., 2003;
6. Михайлик М. Від Трипілля до Беськіду. Л., 2016.

Бібліографічний опис:

Нижнє село Самбірського району / І. А. Дякович // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-72076>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).